

Előfizetési árak:

Égész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy óra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
bol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tőzendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

Szilágyi Dezső.

Pécs, 1901. jul. 31.

Mérhetlenül súlyos veszteség érte Magyarország közéletét. A legragyogóbb elemek egyike, az igazi szabadelvűség törhetetlen bajnoka, az államférfiai magas koncepciókkal kapcsolatos önérzetes függetlenség bámulatós példányképe: *Szilágyi Dezső nincs többé.* Orvul támadta meg a csontkezű kaszás és lesújtotta könyörtelenül az óriást, mikor erejére még anynyira rászorult ez a törpe nemzedék.

Mert nemcsak elméjének csodálatos fényessége, nemcsak tudományosságának rengeteg tartalma tette őt elsővé közéletünk szereplői között, de jellemének szilárdsága s az a ritka függetlenség, melylyel kitűzött nagy céljai és ideáljai követésében küzdött minden illetéktelen és jogtalan befolyás ellen, messze kimagasló példányképpé emelték őt a modern Magyarországnak mindenhez alkalmazkodó, opportunus, hajlongó közéleti szereplői fölé.

Azokkal a szellemi jelességekkel, nagy tudományossággal, kitűnő szónoki képességgel, boncoló éleslátással, a melyekkel ő ékeskedett, vezetője, irányítója lehetett volna nemcsak nálunk, de Európa bármely nagy nemzeténél is az állam sorsának. De volt egy nagy hibája, a mely elzárta előle Magyarország kormányrudját: nem tudott alkalmazkodni a mások akaratához, ha az ellenkezett a saját meggyőződésével, idegen érdekeket pedig szolgáltni egyáltalán nem akart.

Része volt egy darabig Magyarország kormányzatában s ez a korszak telve van ragyogó, korszakos alkotásokkal abban a szakkörben, a melynek legfőbb vezetője volt. A bírói szervezet átalakítása, a peres eljárásnak modern alapokra való fektetése, a házasságjog zavaros állapotainak rendezése fűződnek az ő nevéhez s mint a fényes meteor tűzcsóvája meglátszik az égbolton annak letűnte után is, ugy táplálkozott a magyar igazságügy az ő szellemi alkotásaiból még soká azontul is, hogy odahagyta miniszteri székét.

Más tér nyílt meg ezután tevékenysége számára. Nem olyan, a hol maradandó alkotásokkal ékesíthette volna nem-

zetét, de a hol mégis ki tudta vívni a világ bámulatát rendkívül fényes tehetségei iránt. Házelnök lett a magyar képviselőházban, a mely valójában csak parodiája a parlamenteknek, egyszerű tartománygyűlési hatáskörrel, a kormányhatalomtól függő, mert ez által teremtett döntő többséggel, e miatt elkeseredett ellenzékkel, a mely nem is számíthat parlamenti uton való érvényesülésre.

Es az ő vezetése alatt ez a pszeudoparlament olyan magas színvonalra emelkedett, hogy külső látszatra vetekedett Európa leghatalmasabb parlamentjeivel. Akármelyik angol parlamenti speaker tanulhatott volna tőle, a mint örködött a méltósága és függetlensége fölött annak a Háznak, a melynek többsége ingó nádszálként hajladozott a kormány minden intésére; de ő ott az elnöki trónuson egymaga elég erős volt megakadályozni azt, hogy a szolgálatkész többség a nemzet egész képviselőtestületét összekötözött kézzel kényre-kezdre ki ne szolgáltassa a kormányhatalomnak.

Tragikum a mégis az volt, hogy titáni küzdelmeiben nem voltak hasonló kaliberű fegyvertársai s így a törpe nemzedék töménytelen serege őt dobta oda áldozatul a haragvó hatalmasságoknak. Az egyházipolitikai kampányban talán ő volt az egyedüli, aki tiszta meggyőződésből és nem politikai taktikázás okáért küzdött első sorban; az ő küzdelme aranyozta be a dicsőség sugárvívővel a szabadelvűpártot s a jutalma az volt, hogy oda kellett hagyni miniszteri székét.

Mint házelnök az ő pártatlansága, igazságszeretete s ebből folyó általános elismert tekintélye volt csak képes parlamenti színvonalra emelni azt a gyülekezetet, a melyet Bánffy Dezső báró választási tatárdulása ültetett a nemzet nyakára s jutalma ezért az volt, hogy át kellett engednie elnöki helyét a bukott kabinet ama miniszterének, aki oly pronoszírozott képviselője volt a bukott rendszernek, hogy távoznia kellett a megfejelt kabinetből.

A törpék leszorították az óriást mindenennün, a hol dicsőséget szerezhetett a nemzetnek s most sirják krokodilus-könnveiket. A nemzet dicsőségét iga-

zán szívükön hordozók azonban, bármilyen legyen is a politikai hitvallásuk, őszinte fájdalommal áldoznak emlékének.

A halálesetről a következő távirati értesítéseket kaptuk:

Ma délelőtt 10 óra 18 perckor érkezett budapesti tudósítónk távirata a gyászesetről a következőkben:

Szilágyi Dezső képviselő, ki tegnap megérkezett Karlsbadból, az éjjel hirtelen meghalt.

E Hírb-hirt hozó távirat után gyors egymásutánban következtek a többiek. Az első szerint

a gyászhir Budapesten

az egész városban nagy részvétet és megdöbbenést keltett, mindenütt csoportokat lehetett látni, a melyek a lapok külön kiadásait olvasták és a nagy veszteséget tárgyalták. *Szilágyi Dezső* lakása előtt nagy néptömeg gyűlt össze. A rendőrség megszállva tartotta a kapubejáratot és csak a ház lakóit bocsajtotta be.

A halálesetről *Szell Kálmán* miniszterelnököt telefonon értesítették, a ki kijelentette, hogy azonnal Budapesre utazik Rátótról.

A Nemzeti Kaszinóra, az országos kaszinóra, a képviselőházra, az igazságügyminiszteriumra és a Kuriára kitűzték a gyászlobogót.

A szélhűdés

valószínűleg éjfélkor állott be. *Szilágyi Dezső* délután 2 órakor érkezett Karlsbadból Budapestre és bérkocsin hajtott lakására, a hol azt mondta inasának, hogy *csomagoljon, mert ma a magas Tátrába utazik.* Azt is mondta, hogy *fáradtnak érzi magát; ne zavarják, mert le fog feküdni.* Ha rem csönget, ne keltse fel az inas reggel 8 óra előtt.

Az inas, a ki szokva volt hozzá, hogy *Szilágyi* reggel 8 órakor becsengeti — kopogtatott s miután *választ nem kapott, rendőrt hívott,* a ki lakatossal nyitatta ki az ajtót.

Szilágyi Dezsőt ágya előtt fekve, halva találták.

A nyomban megérkezett mentők csak a *szívszélhűdés következtében beállt hirtelen halált* konstatálhatták.

A lakásban csakhamar megjelent *Wekerle Sándor, Hegedüs kereskedelmi miniszter és Csávossy Béla, a képviselőház házagnya.*

Hegedüs Sándor sirva állt a holttest előtt és a kormány nevében megtette az ideiglenes intézkedéseket.

Az utolsó percek.

Szilágyit érintetlen ágya előtt találták, teljes pncyolában. Valószínűleg rosszul érezvén magát *le akart feküdni.* Azonban az ágy előtt *hirtelen összesett s az ágy vasához vágódván, jobb karján erős ütés nyoma látszott s jobb karját megsebesítette.*

Jelige:

„Magyar nóta, magyar táncz
Sziveinket összekötő rózsaláncz.“

V. DALESTÉLY

a Pannonia kertben.

A rendőrorvosi vizsgálat agyhűdést konstatait a hirtelen halál okául.

Szilágyi Dezső tegnapi ebédje után még jól érezte magát s csak a nagy hősről panasszkodott Darvasi Sándor nevű inasának. Azt mondta, hogy sajnálja, hogy hasajött Karlsbadból; most itt marad.

Az inas reggel hasztalan zörgetvén ajtaján Neuhofer orvoshoz, Szilágyi barátjához rohant Budára. — Neuhofer doktor is hasztalanul zörgetvén, a rendőrséget értesítette.

A rendőrtisztviselő a rendőrorvossal és Mezey Lajos előjáróval érkezett meg.

Hegedűs Sándor miniszter intézkedésére a rendőrség a szobákat lezáratta.

Tizenegy órakor ott volt a halottnál Ploss Sándor igazságügyminiszter. Előbb ott jártak rokonai; Csathó Ferenc, kuriai tanácselnök, Lukács László pénzügyminiszter; Lukács Sándor, pénzügyminiszteri tanácsos.

Tizenkét órakor minisztertanács volt. A halottat valószínűleg szombaton temetik.

Szilágyi Dezső éjjelenként mindig magára zárta az ajtót.

Neuhofer orvos táviratilag értesítette Szilágyinak Nagyváradon lakó nővérét a gyászestéről.

Szilágyi Dezsőt államköltségen temetik el. A haláleset felvételénél a kormány részéről tanuként Zsilinszky és Gromon Dezső államtitkárok szerepeltek. A holttestet nem boncolják fel.

Szilágyi Dezső született Nagyváradon 1840. április 1-én, hol atyja tekintélyes ügyvéd volt. A bécsi és pesti egyetemeken véggezte jogi tanulmányait s az utóbbi helyen is már mint kitűnő szónok és erős vitázó volt ismeretes. Tekintélye oly nagy volt, hogy az akkor alakult jogász-segélyző egyesület egyhangulag őt választotta első elnökévé. A 60-as éveknek már első felében ügyvédi gyakorlatot folytatott s a fővárosi társaságokban szívesen látták a rendkívül szellemes, nagy olvasottságu fiatal ügyvédet, ki már akkor mint publicista is jó hangzásu nevet szerzett magának, úgy hogy midőn 1867-ben a magyar miniszterium megalakult, Horváth Boldizsár igazságügyminiszter őt hívta titkáru magá mellé a miniszteriumba, hol csakhamar osztálytanácsos lett s mint ilyen Angliába is kiküldetett a jogi s különösen a büntetőjogi intézmények, ugyszintén a parlamenti állapotok tanulmányozása

végelt. 1871-ben a miniszterelnök mellett szervezett kodifikáló bizottságnak lett tagja miniszteri tanácsosi ranggal. Szilágyi e bizottságnak 1874-ig legtevékenyebb tagja volt s 1871. óta egyuttal országgyűlési képviselő, hova Gyulafehérvár választotta meg. A parlamentbe lépését is megelőzte szónoki tehetségének híre, mely rendkívül felcsigázta iránta a várakozást. De bármilyen nagy volt is e várakozás, első fellépésének sikere messze felülmúlta azt s első nagy beszéde a legszébb parlamenti diadaloknak egyike volt. A törvényelőkészítő bizottság 1875-ben feloszlván, Szilágyi a budapesti egyetemen lett a politikai tudományok s a büntetőjog tanára s mint ilyen is megfelelt hírnevének. Mint tanár nem az elméletből igyekezett igazolni a gyakorlatot, hanem megfordítva a gyakorlat tapasztalatainak összevetéséből állapítani meg a legjobb elméletet; viszont mint jogásznak főtörekvése volt európai színvonalra emelni igazságszolgáltatásunkat, de nem a formák egyszerű átvételével, hanem a jogélet vívmányainak az életbe való átültetésével, hogy azok itt gyökeret verhessenek s a nemzet szellemében, gondolkodásában, jogérzetében, szóval a nemzeti géniuszbán megtalálhassák gondos ápolásukat.

Mint protestáns ember ő is résztvett az egyházi igazgatásban s 1876-ban a dunamelléki ev. ref. egyházkerületnek világi főjegyzője lett. 1885-ben a felsőbaranyai egyházmegye választotta meg gondnokává s ő ezt a bizalmi állást nem tekintette pusztán címnek, hanem oly tevékenységi körnek, melyet úgy közigazgatási, mint egyháztörvénykezési téren az 1882-ki zsinati törvények által rendezett alapon épp annyi tapintattal, mint erélyvel töltött be s a sok tekintetben rendezésre váró viszonyok közt irányadó működést fejtett ki. Ugyszintén a jogászgyűléseken is elsőrangú tekintélyként szerepelt, kinek véleménye rendszerint döntő súlyjal esett a vitás kérdések mérlegébe.

Mint politikus mindig a tiszta liberális iránynak híve volt s a politikusok ama köréhez tartozott, kik Deák Ferenc köré csoportosultak. A Tisza-féle fuzió idejében szintén megmaradt a Deák-pártból s a balközépből alakult szabadelpárt tagjának, de már rövid időn ő is azok közé tartozott, a kiket akkor a »disszidens elemeknek« neveztek, míg 1877. végén a vámkérdés miatt kivált a párt-

ból s az 1878. év tavaszán megalakult u. n. egyesült ellenzék tagja s Apponyi Albert gróf mellett egyik vezére lett. A delegációnak kevéssel képviselővé választása után tagja lett s azóta állandóan résztvett annak tárgyalásaiban. A pénzügyi bizottságban is ő képviselte pártját. 1886. március 11-én a közigazgatási reformjavaslat tárgyalásakor nagy beszédet mondott s másnap tudatta pártjával, hogy a mérsékelt ellenzék klubjából kilép, de ezután is szabadelvű ellenzéki marad. — 1878-tól 1887-ig a főváros Józsefvárosi kerületét képviselte. Az 1887-ki általános választások alkalmával a siklósi kerületben lépett fel, de kisebbségben maradt, nemsokára azonban Pozsony város I. kerülete megválasztotta, melynek mandátumát 1892-ben és 1896-ban újra elnyerte.

1889. április 4-én belépett mint igazságügyminiszter a Tisza-kabinetbe s mint ilyennek első gondja volt a birói és ügyészi szervezet reformja, hogy az alaki jog reformja ez alapon fölépíthető legyen. A táblák és főügyészségek decentralizációja, a felügyelet rendezése, a bírák kiképzése mind ehhez fűződnek. Párhuzamosan ezzel haladt a jogállapotok részletes javítása s a nagy organikus reform előkészítése, mely a bünvádi és polgári eljárás rendszeres reformját és a polgári törvénykönyv kodifikációját foglalja magában. A reformok tetemes része visszaléptekor közzétett tervezetekben maradt meg.

Tagja volt továbbá a Szapáry- és Wekerle-kabineteknek; az utóbbiban az egyházipolitikai törvények tervezésében, kidolgozásában és parlamenti megvédésében az övé volt az oroszlanrész. A Wekerle-kabinet bukása után 1895. január 15-én Szilágyit felmentették miniszteri állásától s a Bánffy-kabinet megalakulása után elváltatta a képviselőház elnöki székét, mely méltóságra 1896-ban újra megválasztották. Még a Szapáry-kabinet alatt 1891-ben valóságos belső titkos tanácsos lett. Az ezredéves ünnepélyek alatt pedig a vaskoronarend első osztályát nyerte. Ez ünnepélyek során a június 8-iki felvonulás alkalmával az országgyűlés két házának hódolatát ő tolmácsolta a király előtt rendkívüli hatást keltett beszédben.

Mint a képviselőház elnöke is, multjához méltó államférfiúi tevékenységet fejtett ki. Alig volt még parlamentünknek elnöke, kinek oly nagy, minden pártnál egyaránt elismert tekin-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Fáraó népe.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Írta: Horkai Elemér.

A hegedű.

Mintha valami mennyei katedrál freskóinak lenge szárnyain szállott volna, oly lágyan, szinte sugva hallatszott felém, a csillagmilliók sejtelmes fényétől megvilágított lanyha éjszakán át egy bus, szivettépő dallam!

Tudja Isten, az ember lelke mintha megtisztulna az ilyen szerelemmel teli nyári éjszakán, mintha az éj langyos, illatterhes levegője leolvasztana szívünkről minden anyagiast, az ember szívében lélekszik s ha elmerülünk gondolataink khimaerákkal teli világában, rózsásabb színben látjuk még a torzképeket is.

Emlékszem, azon a misztikus éjszakán, hogy felhangzottak annak a bus dallamnak akkordjai, szinte látni véltem egy szerelmi bánatában zokogó ifjú szív könyveinek lassu hullását, azokban a remegő tremolóknak.

Mondják, hogy gyakran, sőt tán legtöbbször a szöveg szívhezszóló varázsa az, mi megihleti az érzékenyebb szívű embereket, de én abban a pillanatban, jól tudom, csak a hang iránt voltam fogékony, mely

visszatartózatlanul lopódzott lelkembe s szinte éreztem, hogy amint tömeggé, dallammá gyűlt lelkemben az a bűbajos sok hang, varázsának ellentállhatlan erejével — könyvet fakasztott szemeimben.

A hegedű most is, mint oly sokszor, diadalt űlt az emberi érzelmek fölött, megmutatta, hogy abban a pillanatban, midőn arra volt hivatva, hogy egy szerelme bánatában zokogó, gyötrelmei paroxizmusában felfelsikoltó szív tolmácsa legyen, megtalálta az utat a szívhez, mert hiszen rám is rámerőszakolta a maga hatalmával a bánat érzését, mely addig, míg a lanyha éjszakán át hozzám nem szűrődött e dallam, távol állt gondolataim szinpadának alakjai között elmerült lelkemtől . . .

Hiába! A magyar embernek bánata, öröme benne van abban a »száraz fában«, melyről azt tartja a legenda: »hogy vala ő egykor egy nemes királynak udvarában álló fa, melynek terebélyes ágai árnyékot borítanak vala a szíve bánatában elhunyt, szépségesen szép királyleánynak fejének föléje, s ebben a fában gyülemlének össze a királyleány könyvei és sóhajai, melyek még haló porában is kebléből fakadának!«

Nos én nem tudom, hogy voltaképpen hol rejlik a hegedű lelke, amint nem tudja ma sem még megmondani a tudomány, hogy hol rejlik az ember lelke, mely szinte megremeg a hegedű hangjaitól. Abban a száraz fában-e, vagy tán a hurokban?

Egyikben sem talán, hanem ott, azokban az izmos napbarnított ujjakban, melyek, mint a szerelmes enyelgő karjai, szinte kéjes ernyedtséggel fojtogatják a hegedű vékony nyakát, melyből aztán bugva, szerelmes kacagással, majd sikoltva fájdalmasan, vagy ha kell, szilajul törnek elő a hangok. Ott van tán a hegedű lelke a cigány ujjainak fojtó ölelésében.

Bocsánat mélyen tisztelt »hegedű-virtuóz« hölgyeim és uraim, hogy egy pillanatra ez alkalommal megfeledekzem az önök érdemeinek méltatásáról. Higgyék meg, teljes elismeréssel adózom az önök nagy tudásának, magas képzettségének s brilláns technikájának, kétségtelenül meghajlom játékok precizitása előtt, tremolóik teljes elismerést érdemelnek, staccatójuk művészi, piccicatojuk tényleg elragadó, a hegedűjük torkából előtörő üveg-hangok bámulatos finomságra vallanak, de lássák kérem, nem tehetek róla, hogy e pillanatban nincs érzékem az önök művészetére iránt, melyben nagy része van az önök zsenialitása mellett az iskolának, ott pedig, a hol most én állok, nyoma sincs az iskolának, árnyéka sem látszik a kottatartónak.

Méltóztassanak megérteni, hogy én még mindig itt állok kint a természet ölében, a ringó buzakalászok között, egy avult, esőverte ponyvávali betakart rongyos cigánysátor előtt, melynek háta mögött egy teljesen letört, agyonsoványodott gebe ragicsálja a buzaföld melletti rét virágszárait.

Mindössze az a dolgom, hogy e sátonak

télye volt volna, mint neki. Tekintélyének alapja, nagy törvénytudománya és szigorú ragaszkodása a ház szabályaihoz, melyeknek alkalmazásában nem hódolt sem a kormány befolyásának, sem bárminő párt kivánságának. E mellett a képviselőház jogát és tekintélyét kifelé is fentartotta. Nevezetes példája volt ennek az az eset, mikor Mária Terézia szobrának leleplezése alkalmával Pozsonyban nem vezette az országgyűlés küldöttségét a király elé, mert azt a küldöttségek közt nem tűzték a megfelelő helyre.

Csak az ő energiájának és függetlenségének, valamint nagy közvetítő tehetőségének sikerült az 1896 ki választásokból kikerült ház zivataros tanácskozásait hosszú ideig békés mederbe terelni. Közben azonban azok a politikai és személyes ellentétek, melyek őt Bánffy Dezső miniszterelnöktől elválasztották és melyek már a pozsonyi eset tárgyalásakor kitűntek, egyre jobban kiélesedtek. A mint 1898. őszén megkezdődött az élethalálharc a kormány és az ellenzék közt, az ő közvetítő működésének már nem jutott hely, mert a kormány és a többség egy része az ellenzék megfélemlítését várta tőle, erőhatalommal s a házszabályok félretételével is. Szilágyi azonban ilyesmire kapható nem volt s így már 1898. november derekán megérlelődött benne az elhatározás, hogy lemond arról a poltról, a melyet nagy dicsőséggel töltött be. Utolsó nagy diadalát akkor aratta, mikor az emlekezetes, viharos éjjeli ülés után, november 23-án igen gyorsan lecsillapította a Fejérváry báró és az ellenzék összetűzése által felszított szenvedélyeket.

December 7-én bejelentette lemondását a képviselőház elnöki állásáról és néhány nappal később kilépett a szabadelpártból. Eljárásának okairól egy 1898. december 20-án kelt, pozsonyi választóihoz intézett nyílt levélben számolt be, mely politikai irodalmunknak egyik remeke. Kifejti, hogy a szabadelpárt december 6-ki határozata (a Tisza lex) ellenkezik az alkotmányosság szellemével s a veszedelmes helyzetért elsősorban a kormányt és a többséget teszi felelőssé. A többséget azért, mert megfélemlített arról, hogy a parlamenti élet nem lehet el a kisebbség jogainak védelme s így bizonyos megegyezés nélkül. A kormánynak szemére veti a választások vezetését, az ellenzék közigazgatási üldözését s különösen, hogy az aránylag nyugodt időket nem használta fel a tiszta választások

erőteljes, markáns vonású, komor tekintetű lakóival időközönként utrakelek s a képzelet szárnyain beláthatlan mesés országokban szélsébséggel kalandozom.

Nemrég még e cigánysátor mellől behatóltam századok mohalepte világába s oda álltam Közép-Európa határára abban a pillanatban, midőn a cigányok, mint az egyiptomi legenda bűnbánatra ítélt hősei átlépték e határt.

Aztán pajkos amorettek szárnyain pihenve, felülről betekintettem a sátorba, hogy szemtanúja lehessen a cigányleány és cigány legény szenvedélyes, fojtó szerelmi ölelésének, hogy halljam azt a szinte süvítő sóhajt, mely e két teremtes kebléből, mint halálosan komoly szerelmük gyermeke, szinte egyszerre szakad fel. Most aztán ismét itt állok a sátor előtt, melynek ponyva foszlányai mögül szagatott kadenciákban tör elő egy mélabus dalam, melynek nincs szövege, nincs szerzője, mely ott született meg annak az őshajju, törődött testű cigánynak az ujjai között, melyek annyi szeretettel, szinte remegve ölelik át a hegedű nyakát, mintha ez az érzéketlen fa, varázsvessző volna, mely a maga bűbajos hatalmával kiparancsolja azokat a hangokat ősforrásuk: a cigány szívéből!

Képzeletem azonban, ez a sohasem nyugvó paripa, szinte megugrik kíváncsiságom sarkantyújának szorításától s néhány pillanat múlva már ott nyargalunk ismét elmúlt szá-

törvényes biztosítására. Tán még nyomósabb volt az a vádja, hogy a kormány nem vonta le az Ausztriában tamadt bonyodalmak következtetését és nem vette foganatba az ország annyira szükséges megszilárdítását. Bevallja, hogy így a két nagy tábor között némileg kellemetlen helyzetbe jut, de hozzát teszi: »Én nem a közéletet keresem, hanem azt mondom meg, amit igaznak tartok.«

A pártok közti békéltetésben a disszidensekkel együtt előkelő részt vett, majd Bánffy lemondása után ő is visszatért a szabadelpártba, de azóta az országgyűlés vitáiban alig érvényesítette nagy tehetségét és szónoki erejét. Utolsó nyilvános szereplése a kuriai bíróságról szóló javaslatnak tárgyalásánál mondott beszéde volt a szószékről való izgatás tárgyában.

A társadalmi téren nagy kitüntetések érték. 1897. május 6-án a m. tud. akadémia tiszteletbeli tagjává, 1898. május havában a dunamelléki ev. ref. egyházkerület főgondnokává választotta, mely állásába ugyanaz évi október 15-én ünnepélyesen iktatták be. Versec, Deés és Léva városok díszpolgárukká választották.

Ajánlatok az új vízmű berendezésére.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. július 31.

Valóságos kis közgyűlés képe volt annak a nyilvános árlejtésnek, melyet ma délelőtt tartottak meg a városháza közgyűlési termében az új vízmű berendezési munkálatainak kiadása tárgyában.

Az árlejtés délelőtt 9 órakor kezdődött. Jelenvolt *Farkas Kálmán* műszaki tanácsos, a vízmű terveinek készítője; *Oberhammer Antal*, helyettes gazdasági tanácsos, mint az árlejtés vezetője, *Rauch János*, főmérnök. S az ajánlkozó cégek képviselői s az érdeklődő iparosok oly nagy számban, hogy egészen megtöltötték a közgyűlési terem padsorait.

A Történyező forrás bevezetésével esz-közleendő vízmű-kibővítés árlejtési feltételeit a városi Tanács a következő egységárak mellett állapította meg annak idején:

föld és kőműves munka	31.969 k. 90 f.
ács-munka	7570 k. 50 f.
cserepes-munka	7570 k. 64 f.
bádogos munka	725 k. 86 f.

zadok mohával benőtt, porlepte utain s midőn megállapodunk, szinte sóhajban tör magának utat az a kérdés, vajjon mi volt előbb: a cigány vagy a hegedű?

Visszhang, felelet nélkül hangzik el ez a kérdés, belevesz az elmúlt századok kriptáinak mélyébe s nem szól erről senki és semmi.

Midőn először hallottuk a hegedű bűbajos dalját, akkor a cigány keze volt az, mely országunk területén hangokat varázsolt a szárazla torkából.

1525-ben a híres hatvani országgyűlésen hangzott fel először nálunk a »cigányzene«, a midőn: »az országlás gondjaiba belefáradott urak igen vigan valának és estére kelve a fekete hangászok muzsikája mellett mulatának s üritének sok arany kelyhet az Ország üdvösségére . . .«

Érdekes jelenség, hogy a hozzánk bevándorolt cigányok mily gyorsan megértették nemzetünk érzelmeit, mily gyorsan tették meg a maguk muzsikáját nemzeti zenévé, mily bámulatos hatalmuk volt hangszerükkel kezükben a magyar urak fölött, kiknek szinte lelküket vették szabadon csapongó, szilaj zenéjükkel . . .

De a hegedű nem maradt nálunk, csupán a vigasság és mulatás eszköze a cigány kezében, hanem csakhamar tette lelkésítő riadó kelt hurjain, mely elkábitotta varázsával az embereket s a magyar urak kábultságukból fölcsoodva, már ott találták magukat

asztalos-munka	1615 k. 44 f.
lakatos-munka	2136 k. 00 f.
mázoló-munka	563 k. 56 f.
füveges-munka	172 k. 50 f.
gépszeti berendezés szállítás és felállítás	89.000 k. 00 f.
nyomó vezeték szállítás és lefektetése	266.300 k. 00 f.
villamos vizállásmutató és telefonberendezés	5644 k. 32 f.

E feltételek mellett meghirdetett árlejtés határideje tegnap délben járt le s beérkezett összesen *huszonhárom ajánlat*, melyeket a mai árlejtésen bontottak fel.

A munkálatok közül a legdrágább a 226,300 koronában előirányzott

nyomóvezeték

szállítási és lefektetési munkálata, melyre a következő ajánlatok tételtek:

Herceg Testvérek (Pécs) tizenöt és háromnegyed % engedmény;

Keller József (Budapest) tizenhárom és fél % engedmény;

Romeisa és Ruepprecht (Pécs) tizenöt % engedmény;

Knuth Károly (Budapest) hat egész kilenc-tized % engedmény;

Kindl Ferenc (Pécs) négy egész hat-tized % engedmény;

Zellerin M. (Budapest) tíz % engedmény mellett.

A 89.909 koronában előirányzott

gépszeti berendezés

szállítása és felállítására a következők ajánlkoztak:

Herceg Testvérek (Pécs) tizenkét és fél % engedmény;

Knuth Károly (Budapest) huszonhárom % engedmény;

Nicholson-gépgyár (Budapest) kétféle rendszer szerint; első esetben 76.645 kor. hajlandó, a második esetben 79.915 kor. hajlandó elkészíteni;

Fegyver- és gépgyár (Budapest) 68.990 kor. árért;

Lang S. gépgyára (Budapest) 84.500 koronáért;

Zellerin M. (Budapest) az árlejtésben kitett egységárért;

Rökk István (Budapest) 78.990 koronáért;

Walse-féle gép- és szivattyu-gyár (Budapest) 80000 koronáért.

Az 5644 kor. 32 fillérben előirányzott

karddal a kezükben hatalmasan verve az el-lent, míg füleikben visszhangzott még a hegedű lelkesítő szilaj dallama . . .

S a hogy így nyomon követve a kezében hegedűt szorongató cigányt, tova haladok a képzelet szárnyain, hirtelen megdöbbenve állok meg az éj egyik festői ruhába öltözött álomlovagja előtt, ki merészen néz szemeim közé, de nem mozdul meg akkor sem, midőn mozdulatlanságából bátorságot merítve közelebb merészkelem egy aranyrojtokkal gazdagon díszített sátorhoz, melynek hátamögül, mint rég letűnt daliás idők dicsfényének reflexei, büszkén lobognak az őrtüzek.

Mint a mult misztikus fátyolán át szűrődve, onnan az őrtüzek mögül elhalóan hangzik fel a tárogató, s a hogy utolsó akkordjai szinte belefulnak az éjbe, felsikolt a hegedű.

Eleinte lassan, olvadékonyan, mint valami altató dal, majd hangosabb és hangosabb, szilajon, követelően s az utolsó sikoltó kadenciák már lelkesülten fulnak bele az ágyudőrej és kardcsattogásba, melyből indöközönkint tör elő a csatakiáltás:

— *Eb ura fakó!*

A *Rákóczy* táborában jártam, s végig hallgattam azt az isteni ridót, mely után mint egy szent örületben vetette magát a kuruc az ellenre, mely nem tudott ellentállni azoknak a kardoknak, melyeket a »*Cigány Panna*« *Rákóczy indulója*« acélozott meg.

S aztán még egyszer hallottam az el-

villamos vizállásmutató

és telefon-berendezésre beérkeztek a következő ajánlatok:

Herceg Testvérek (Pécs) kilenc és fél % engedmény;

Romeiss és Ruopprecht (Pécs) négy és fél % engedmény;

Knuth Károly (Budapest) az árlejtésben előírt árban;

Kindl Ferenc (Pécs) tíz % engedmény;
A 31.969 kor. 90 fillérben előirányzott

föld és kőműves

munkára ajánkozott:

Knuth Károly (Budapest) négy százalék ráfizetéssel.

A 7570 kor. 50 fillérben előirányzott

ács-munkára

ajánkoztak:

Knuth Károly (Budapest) tizenhárom % ráfizetéssel;

Kléber József (Pécs) egy és fél % engedménnyel.

A 2136 koronában előirányzott

lakatos-munkára

a következő ajánlatok érkeztek:

Herceg Testvérek (Pécs) tizenöt és fél % engedmény;

Knuth Károly (Budapest) öt % ráfizetéssel;

Mestrics Jenő (Pécs) huszonöt % engedménnyel;

Kópic Imre (Pécs) öt % engedménnyel.
Az 1760 kor. 64 fillérben előirányzott

cserepes-munkára

Knuth Károly (Budapest) tizenkét % ráfizetéssel;

Lauber cég (Pécs) négyszög méterenkint 2 koronáért;

Zelms György (Pécs) huszonöt százalék ráfizetéssel.

Az 1615 kor. 44 fillérben megállapított

asztalos-munkára

a következő ajánlatok érkeztek:

Knuth Károly (Budapest) hét % ráfizetéssel;

Hoffmann Lajos (Pécs) tíz és egytized % engedménnyel.

A 725 kor. 86 fillérben előirányzott

bádogos-munkára

ajánkoztak:

mult századokat borító szemfedők mögül ezt a dalt, de akkor már nem volt benne tűz, hiányzott belőle a lelkesítő hevület s szinte oly mérhetlen fájdalmas érzés nyilallott lel kembe, mintha temetésre szólott volna az a nóta, a mint nyomában felhangzott a csatazaj helyett a »circum dederunt«:

— *Jó éjszakát, Ocskay brigadéros!*

Ki tudja, tán e bus dallam volt oka, de innen már vissza, a jelenbe vitt képzeletem s rövid idő alatt itt álltam a jelen színpadán, a mult századok varázslatos álmái visszatértek dohos kriptáikba! . . .

Mintha valamely mennyei katedrál freskóinak lenge szárnyain szállott volna, oly lágyan, szinte sugva hallatszott felém, a csillogmilliárdok sejtelmes fényétől megvilágított lanyha éjszakán át, egy bus, szivettépő dallam.

Tudja Isten az ember lelke mintha megtisztulna az ilyen szerelemmel teli, nyári éjszakán, mintha az éj langyos, illatterhes levegője leolvastána szívünkről minden anyagiast, az ember szabadabban léleklizik s ha elmerülünk gondolataink khimaerákkal teli világában rózsásabb színben látjuk még a torzképeket is.

Emlékszem, azon a misztikus éjszakán, hogy felhangzottak annak a bus dallamnak akkordjai, szinte látni véltem egy szerelmi bánatában zokogó ifju szív könyeinek lassu hullását azokban a remegő tremolokban . . .

Herceg Testvérek (Pécs) tizenöt és fél % engedménnyel;

Knuth Károly (Budapest) huszonöt százalék ráfizetéssel;

Romeiss György (Pécs) tizenkilenc % engedménnyel;

Tichy Aladár (Pécs) huszonkét és fél % engedménnyel;

Csukás Zoltán (Pécs) tizennyolc % engedménnyel.

Az 563 kor. 56 fillérben előirányzott

mázoló-munkára

a következő ajánlat érkezett:

Knuth Károly (Budapest) kilenc % ráfizetéssel.

A 172 kor. 50 fillérben előirányzott

üveges-munkára

egyedül ajánkozott:

Knuth Károly (Budapest) tizenöt % ráfizetéssel.

A négyszázezer koronát meghaladó összegben előirányzott

összmunkára

Keller József budapesti cég tizenhat és fél % engedménnyel, a gépészeti berendezés nélkül pedig tizennégy és fél % engedménnyel ajánkozott;

Zellerin M., a ki a tettyei vízvezetékét is csinálta, hét egész és hat tized % engedményt ajánl; vagy pedig tíz % engedményt, a gépészeti berendezést azonban ez esetben az egységáruk mellett csinálna.

Mindezeket tekintve, tehát

legelőnyösebb ajánlatok

a következők részéről tétettek:

A nyomóvezetéknel *Herceg Testvérek* (Pécs) tizenöt és háromnegyed % engedménnyel;

A gépészeti berendezésnél a budapesti *fegyver és gépgyár* 68.990 koronáért;

A villamos vizállásmutató és telefon berendezésnél *Kindl Ferenc* (Pécs) tíz % engedménnyel;

A föld és kőműves munkára csak egy ajánlat érkezett, *Knuth Károly*, budapesti cégé, mely négy % ráfizetést kér;

A ácsmunkára *Kléber József* egy és fél % engedményt ajánl fel;

A lakatosmunkára *Mestrics Jenő* huszonöt % engedményt tesz;

A cserepesmunkát *Lauber cég* négyszög méterenkint 2 koronáért hajlandó készíteni;

Az asztalmunkára *Hoffmann Lajos* tíz és egy tized % eredményt ajánl;

A bádogosmunkára *Tichy Aladár* huszonkét és fél % engedményt tesz;

A mázoló munkára *Knuth Károly* kilenc % ráfizetést kér;

Az üvegesmunkára ugyancsak ő tizenöt % ráfizetést kér;

Az összmunkánál *Keller József* budapesti cég ajánlata a legelőnyösebb, a ki tizenhat és fél %-ot enged.

Farkas Kálmán műszaki tanácsos majd véleményét fog mondani az ajánlatok, különösen a nyomóvezeték és gépészeti berendezés tekintetében s az árlejtés pályázatai ezzel érkeznek át a város gazdasági választmányához, majd a közgyűléshez döntés végett.

Petőfi.

Pécs, 1901. július 31.

Ma ötvenkét éve annak, hogy Segesvár gyászos nevezetességű völgyében, a fehéregyházi csatásikon a legnagyobb magyar költő eltűnt.

Nem gyásznap ez, hanem az örömnak, a diadálnak napja!

Igaz hazafi nem kérheti: kinek emlékeztetése lobognak fel ma egy ország fátylángjai?!

A szabadság, a szerelem édes szavu dalnokát; azt, a kinek szívében, lelkében lángolt mindaz, mi a magyarnak álma, vágya volt; azt, kiben eszményeink tömörültek össze, ünnepli hazánk s nemzetünk.

Petőfi Sándor, te a magyar örök dicsősége, csodálkozva kérjük: honnan jöttél? hova lettél? hol szerezted az erőt, melylyel diadalmaskodtál a világ felett?

Anya szült, ki kebelén hordozott, avagy a föld, mely ölében ringat?!

Nincs válasz!

Annyit tudunk, hogy Te a miénk voltál, a nemzet pedig a tiéd!

Mesterként tűnöl fel az ég mezején, bevilágítva fényeddel a világot s mint a hamvából kikelő phönix a szabadság örök dalával ajkadon mentél a halhatatlanságba.

Soha sem volt költő, kiben annyi őszinteség igazság nyilvánult volna, mint Petőfi minden szavában.

Ez adja meg s biztosítja dalainak az örökévalóságot!

Bájos dalait, mely lantját megpendíté a nép szívéből vette, szerelmes költeményeit a magyar lelkéből merítette.

Ugy elsírni a magyar buját, baját egy költő sem tudta s nem is fogja sohasem.

Műve: a hazaszeretet a szabadság kinccses könyve.

A megváltás eszméiért, a szabadság, egyenlőség s testvériségért lelkesült, szentelte minden idejét, bele vegyült a nagy nemzeti harcba, eldobja lantját, elhagyja nejét, fegyvert fog s harcol az eszmékért, melyeket hirdetett.

Dolgozik, küzd, hogy szétrombolja a korlátokat, mik letiporják a gondolat szabad szárnyalását, ledöntse a válaszfalat, melyet a jogtalanság emel az emberiség között s föl szabadítsa az idegen járom alatt nyögő szegény hazánkat.

Ő volt e dicső kornak éltető szelleme, lánglelke.

1848 március 15 én állott a legnagyobb hazafi dicsőségének igazi tetőpontján.

Nemzetünk szívének minden dobbanása megragadja lelkét, a haza sorsa, üdve, folyton szeme előtt lebeg s midőn már nem bír a hazaszeretettől duzzadó szív az események énekesse lenni, kiszáll maga is a küzdőtérre, játsza a vezérszerepet, majd nős halálával szenteli meg elveinek igazságát.

E csatatéri dicső halál emelte a magyar történelem s az emberiség legritkább tüneményei közé, mert halálával tanujelét adta, hogy mindama szép, jó s magasztos, mit hirdetett lelkének igaz megnyilatkozása volt.

Nincs jele, mert fejtája a Tatra, nincs sirja, mert az az egész Magyarország!

A nemzet hozzád vándorol s imát rebeg érted, ki fiának születél s apostola, nemtője lettél.

Véred, melyet a bős ellenség fegyvere kiontott, magába szívta az anyaföld s az utókor minden fia örököl abból.

Aldjuk az emléked s nem felejtünk el soha, mert ez által csak erősödünk a haza szeretetben azon a napon, melyen az igaz ember elvérzett a csatatéren ideáljának: a magyar szabadságnak védelmében!

Szállj le közénk!

Megvalósult már, miről lelked álmodott, s véredet ontád.

Te leszel időtlen időnkig a magyar eszményképe, tetteid megérti s bámulja az utókor, de nagy szellemed felfogni sohasem tudja.

A ki dalolt, küzdött, kinek példája a századokon át lelkesít; kinek dalait visszhangozzák a magas bércek, ki egy nemzet büszkesége volt, nem takarhatja el azt a csatatér, szelleme él, mert:

Neved s tetteid nem szorultak köre.

»Rátalált ennél szebb s dicsőbb emlékre,
Nem veszté a multban, nem vész a jövőben,
Ott él és virágozik a magyar szívében!«

Vidákovits Benő.

Hirek.

Pécs, 1901. július 31.

A régi nóta.

(Mese.)

Írta: Albert bácsi.

Valamikor valahol, a Jó Isten tudja hol; a Tiszán innen, a Dunán túl, bizony-bizony messze, tulonnan túl, lakott egyszer egy hatalmas király.

Tenger kincse, katonája volt a királynak, de azért nem bizta el magát, hanem folyton folyvást azon gondolkodott, mi módon tehetné népét nagygyá, boldoggá, megelégedetté.

Egy alkalommal magához hívatta miniszterét.

— Nős, — kérdé a miniszterét, — boldog-e az én népem?

— Felsőges uram, — felelte a miniszter, — a nép áldja nevedet.

— Nem sokalja népem az adót? — kérdezte tovább a király.

— Dehogy, felsőges uram, — felelte a miniszter, — még ha tíz annyi volna is. A népet jólét környezi, készséggel fizeti csekélyke adóját.

— Hm, hm, — hát katonáim megvan-e elégedve a bánásmóddal?

— Gyöngy élete van a katonáknak, felsőges uram. Az ifjak örömmel öltik fel a király mundurját, míg a szülők büszkék katonáikra.

— Hm, hm, — szólt tovább a király, — hát a bírák igazságosan ítélnék-e? Egyenlő-e szegény és gazdag, ur és szolga a törvény előtt?

— Igen, felsőges uram, — felelte a miniszter, — a bírák igazságosak s még a legnagyobb ural szemben is megvédik a szegény ember igazát.

— Szép, szép, — szólt a király, — hát a hivatalnokok végzik-e dolgaikat, szorgalmasak-e?

— De még mennyire. Kicsi hija, hogy meg nem szakadnak a sok dologban.

— Hát nincs semmi baj országomban? — kérdé a király.

— Nincs, felelte a miniszter, — a nép megelégedett.

— Ezt szeretem, — szólt a király s elbocsájtotta magától miniszterét.

A király nem szólt ugyan semmit miniszterének, de azért nem hitte el minden szavát. Sorba elhívatta mind a tizenhárom miniszterét, de azok is csak azt mondták, mit az első. Ez már gyanus volt a király előtt s elhatározta magában, hogy önmaga fog meggyőződést szerezni, vajjon csakugyan oly boldog, megelégedett-e népe, mind a hogy miniszterei bizonykodják.

Másnap rongyos cipőt, foltozott ruhát húzott a király s a legnagyobb titokban kionsont a kastélyból.

Amint megy, mendegél, csillogó, aranyos hintó közeledett feléje. A hintóban bársony ruhás ur ült, a fején akkora kalappal, hogy bizvást beillett volna gyári kéménynek.

— Ki ez az ur? — kérdezte a király egy mellette álló szegény embertől.

— Hát nem ismered? Ez a miniszter, — felelte a szegény ember.

— A miniszter? — kérdé a király csudálkozva, — teremtucesce, meg sem ismerem. És telik neki ilyen aranyos hintóra?

— Hogy telik-e? Elhiszem ám. Ezer ember uri módon megélhetne a fizetéséből.

— Anyia van egy miniszternek?

— Annyi bizony.

— Ez nem igazság, — szólt a király.

— Bizony nem, — felelte a szegény ember, — de hát manapság hiába is keresnének igazságot.

— De legalább csak dolgozik a miniszter?

— Hogyne, — felelte a szegény ember, — eszik, iszik, meg aluszik, olykor tesz is valamit, csakhogy abban sincs köszönet.

— Ilyen formán meg sem érdemli a nagy fizetését, — szólt a király.

— Ej, de rövid eszed van, hát lattál már olyan minisztert, a ki rászolgálna fizetésére?

— Pedig az nincs rendjén, — szólt a király.

— Dehogy nincs, — felelte a szegény ember, — parádés lónak abrak jár, míg az igaznak ostor.

A király megcsóvalta a fejét, azért nem szólt semmit.

Amint megy, mendegél a király, egyik városból a másikba, egy négy lovas hintót látott az uton tova robogni.

— Ejnye, — szólt a király egy mellette álló szegény emberhez, — vajjon ki ül abban a hintóban?

— A főispán, — felelte a szegény ember.

— Ejnye, a nyüstyit, — szólt a király, — hát olyan nagy ur a főispán?

— Hogy nagy ur-e? Még a császár is csak amolyan kis Miska hozzá képest.

— Ejnye, — szólt a király a fejét csóvalva, — még ezt se tudtam. Hát nincs dolga a főispánnak, hogy így ráér kocsikázni?

— A dolga felől biz rá ér karácsonytól karácsonyig.

— Hát ki végzi akkor a vármegye dolgát?

— Ki más mint a kisbíró.

— Ezt nem értem.

— Hát a főispán nem azért főispán, hogy dolgozzék.

— Dolgozik helyette az alispán.

— Igen ám, csakhogy az alispán sem azért alispán ám, hogy megerősítse magát a hivatalában.

— Mi a manónak van hát alispán meg főispán, ha dolguk nincs?

— Hát biz' csak úgy parádéból fityegnek a vármegyén, mint a kakas toll a csendőr kalapján.

— De a főbíró csak dolgozik?

— Ott, a hol; a hivatalában ugyan nem tesz sok kárt.

— Hát a szolgabíró?

— Csak nem ment el a jobbik dolga; ott a jegyző.

— De a jegyző csak dolgozik?

— Az kiadja az ordret a bírónak.

— És a bíró?

— A kisbírónak.

— Ez szörnyűség. Hát az én országomban senki sem dolgozik?

— De igen, — felelte a szegény ember — a király, meg a kisbíró dolgozik, a közből esőket bizvást el lehetne küldeni oda, a hol a füge terem.

A király meg-meg csóvalta a fejét, aztán tovább ballagott.

Amint megy, mendegél, találkozik egy katonával

— Hova, hova, katona uram, — szólította meg a király.

— Hej, ne is kérdezd, — felelte a katona.

— Tán csak nincs rossz sorod?

— Rossz sorom? — szólt a katona, — hiszen még a nótaban is benne van, hogy: kicsinyke a bádóg csésze, menszen meg az Isten tőle.

— Talán csak kijár a rendes lénungod, meg reggeli, ebéd, vacsora?

— Ki ám az arany galléros ármádiának; a szegény bakának olyan cakumpakot vetnek, hogy a kutya is megtutulja.

— De a felebbvalók csak jól bálnak veletek?

— Ugy ám, ütnek, rugnak, pofoznak, aztán ráadásul magyar kutyának titulál a csúf németje.

— Ejnye, ejnye, — felelte a király restelkedve, — ezt nem hittem volna.

A király tovább ballagott.

Ment, ment, mendegél, egyszer csak talál egy szegény asszonyt, a ki olyan keser-

vesen sirdogált, hogy már zipitálni is alig tudott.

— Miért sírsz te szegény asszony? — kérdezte a király.

— Jaj, jaj, hogy ne sírnék, — kesergett a szegény asszony, — volt kis házacs-kám, tehénkém, földcsékém és most mind elveszik tőlem.

— Miért?

— Hát volt egy kis ölbevaló kutyácskám, ugy szerettem, mint a szemem világát. Egyszer meg találta ugatni a polgármester kutyáját, aztán abból lett a nagy baj.

— Ezért vették el a házat, tehenedet, földedet?

— Ezért, — felelte szomorúan a szegény özvegy asszony

— Miért nem mentél a bírósághoz? — kérdezte a király.

— Hiszen három álló esztendeig jártam a törvénytudó urakat. Biztattak is, míg volt miből fizetni, de hogy elfogyott az utolsó garasom, elfogyott az igazság is.

— Ejnye, ejnye, — szólt a király fejét csóvalva, — hát így gazdálkodnak az én országomban?

Ezzel a király tovább ballagott.

Ment, ment, mendegél, egyszer csak hallja, hogy egy ház előtt dobolnak. Oda megy, hát uram fia, egy szegény embernek az egye-mását licitálják.

— Miért nem fizeted meg tartozásodat, te szegény ember? — kérdezte a király.

— Megfizettem én már az adómat, de hát elvesztettem róla az irást.

— Hát adóért licitálnak?

— Azért ám!

— Sok az adód?

— Hej, hiszen annyi féle adója van a szegény embernek, hogy szinte belegabalyodik. Csak volna miből, fizetnék szívesen, de meg elég egyszer is megfizetni, nem ám kétszer.

A király nagyon megbosszankodott és szó nélkül tovább ment. Amint megy, mendegél, előtalál egy embert, a ki nagy vígan dalolgot.

— Ki vagy te szegény ember? — kérdezte a király.

— Az urak azt mondják, hogy én vagyok a falu bolondja, pedig hát kifogok én három patikáruson is.

— Aztán mit dalolsz mindig?

— Az ország dolgát.

— Hát nekem nem dalolnád el?

A szegény ember nem biztatta magát, hanem rákezdte:

A miniszter utazgat.

Dolgozni? No persze!

Rápiritni a nagy urra,

Ezért vaj ki merne?

Államtitkár sziesztál.

Dolgozni? Nó persze!

Rápiritni a nagy urra,

Ezért vaj ki merne?

A tanács szetye-motyál.

Dolgozni? Nó persze!

Rápiritni a nagy urra,

Ezért vaj ki merne?

A főispán fürdőzik.

Dolgozni? Nó persze!

Rápiritni a nagy urra,

Ezért vaj ki merne?

A főbíró bankettezik.

Dolgozni? Nó persze!

Rápiritni a nagy urra,

Ezért vaj ki merne?

Szolgabíró kártyáztat.

Dolgozni? Nó persze!

Rápiritni a nagy urra,

Ezért vaj ki merne?

Törvény bíró ánekdótáz,
Dolgozni? Nő persze!
Rápirítani a nagy urra,
Ezért vaj ki merne?

Telekkönyves szundikál.
Dolgozni? Nő persze!
Rápirítani a nagy urra,
Ezért vaj ki merne?

Irnok, dijnok ásttgat.
Dolgozni? Nő persze!
Rápirítani az urakra,
Ezért vaj ki merne?

— Elég volt, elég, — szólt a király, — hiszen ez még tréfának is sok.

— Pedig nem is tréfa, hanem igaz valóság, — felelte a szegény ember, — mert hát régi dolog az már, hogy a bolond ember akkor okos, a mikor hallgat, az okos meg akkor bolond, ha kimondja az igazat.

A király visszasietett kastélyába s menten elcsapta minisztereit s szigorúan megparancsolta, hogy a ki az ország kenyerén él, hát dolgozzék is az országnak.

De hát az már régen volt ám, s azóta még mindig ez a régi nóta járja:

A parádés lónak
Bőven jár az abrak;
Mig a szegény igás,
Bot mellett koplalhat.

*

Ha szót fogadtok apikának, anyikának, úgy a jövő szerdán ismét mesélek. A viszontlátásra, pá! A magyarok Istene maradjon velünk.

Napirend 1901. augusztus 1-én.

Naptár: csütörtök, augusztus 1. — Róm. kath.: Vasas szent Péter, — Prot. Vasas szent Péter. — Görög-kel.: (jul. 19.) Dnisz. — Zsidó: Ab 17. — Nap kél 4 óra 22 perckor; nyugszik 7 óra 27 perckor. — Hold kél 7 óra 27 perckor este. nyugszik 5 óra 32 perckor reggel.

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: meleg idő, helyenkint csapadék és zivatarok várhatók.

Társaság az Erzsébet sétaterén d. u. 6 órakor.

Gazdasági választmány ülése délután 3 órakor a városháza gazdasági tanácstermében.

(Távozó csendőrszázados.)

Várbogyai Bogyay Vince csendőrszázados, a pécsi csendőrszárny volt parancsnoka, ma költözött el Pécsről Kőtsére, ottani birtokára, hogy ott töltsse létszámon felüli vezetése ideje alatt napjait, üdülést keresve gyengélkedő egészségének. A távozó csendőrszázadossal közkedvelt társadalmi egyént veszt el városunk, ki a legjobb emlékeket hagyja maga után, mindnyájunk tiszteletét viszi magával falusi nyugalmába! A távozó csendőrszázados széleskörű ismeretsége és gyengélkedése folytán mindenkitől személyesen búcsút nem vehetvén, lapunk útján mond szívélyes Istenhözsádot mindazoknak, kiktől személyesen el nem búcsuzhatott.

(Ne pazaroljuk a vizet.)

A vízvezeték el van zárva; de úgy látszik a közutak vizével se bánik takarékoskodva a lakosság, mert ma a város tanácsa a következő felhívást bocsájtotta ki: „A Tettye vízszolgáltató képessége napról-napra apad s dacára annak, hogy a közutak útján történik a vízszolgáltatás, a vizek tartók vízkészlete napról-napra aggályosan fogy, jelölül annak, hogy jóval nagyobb a fogyasztás, mint a hozzáfolyás. Minthogy pedig ezen — tekintve a hőséget az esetleg előfordulható tűzvész, stb. — kiszámíthatatlan veszélyt megában rejlő állapot csak úgy állhatott elő, hogy a lakosság még

most sem gyakorolja a takarékoskosságot s így már ama veszély is fenyeget, hogy még a szükséges ivóvíz sem lesz a közutak útján kiszolgáltatható, ennél fogva újból felhívjuk a lakosságot a leglelkismeretesebb takarékoskosságra és figyelmeztetjük, hogy a tapasztalt legcsekélyebb vispasarlás esetén a legszigorúbb büntetés fog alkalmaztatni. Kelt Pécsen, 1901. július hó 30-án tartott tanácsülésből. A város Tanácsa.

— (Társaság.) Az 52-ik gyalogezred zenekara holnap (csütörtökön) délután 6 órakor az Erzsébet királyné-sétaterén térzenét rendez a következő műsorral: 1. „Blanc Brigade” induló, Kraltól. 2. Nyitány Rossini „Tell Vilmos” című operájából. 3. „Duna gyöngye” keringő Vohlstedtől. 4. Wagner Richard „Lohengrin” operájából az I. felvonás 3-ik jelenete. 5. „Erdei posta”, dal Schaffertől. 6. „Katonai játékok”, egyveleg Wagner F.-től. 7. Szecesszió-induló. Scharf Róberttől.

— (Szerelmi csalódás áldozata.) Tegnap este félkilenc órakor jelentették a rendőrségen, hogy Polgár Anna, huszonnéggyéves leányzó, a hegyalja-dűlő 3. szám alatti házában gyufaoldattal megmérgezte magát. A rendőrség részéről az ügyeletes tisztiorvos és a rendőrbiztos a helyszínre kocsiztak s az öngyilkosjelölt leányzó beismerte, hogy szerelmi csalódása miatt még tegnap délelőtt 11 órakor gyufaoldatot ivott. Rosszul csak délután 1 óra tájban lett, a házbéliek pedig csak este nyolc óra után látták, hogy jelentést tegyenek rosszullétéről a rendőrségnek. A leányt beszállították azután a kórházba, hol az alkalmazott ellenszerek folytán jobban lett s pár nap múlva el is hagyhatja majd a kórházat.

— (Bizottsági ülés.) A város gazdasági választmánya holnap (csütörtökön) délután 3 órakor ülést tart a városháza gazdasági tanácstermében. Az ülésen folyó ügyeket intéznek el.

— (Vérmérgezés lépfenes állat vérével.) Még július huszonkettedikén történt, hogy a gypmesteri telepen egy vidékről behozott lépfenes tehenet boncoltak fel. A boncolásnál segédkező Gábrriel Ede, gypmesteri segéd, munka közben megvágta a bal keze fejét, a mit azonban eltitkolt s nem szólván senkinek, tovább dolgozott. A keze azután a mult hét végén egészen megdagadt; de még akkor sem ment orvoshoz, míg végre tegnap már egész karja felpuffadt s oly rosszszul lett, hogy be kellett szállítani, a városi kórházba. Természetesen amputálni kell a karját, de még így sem biztos, hogy megmenthető lesz-e az életnek?

— (Tauszig Ármín halála.) Városunk kereskedelmi életének egyik főtenyezőjének, Tauszig Ármín halálának alkalmából a Nemzeti Kaszinó s az izr. hitközség kitűzték a gyászlobogót. A gyászoló család gyászjelentést bocsájtott közre, melyben tudatja a megrendítő katasztrófát. Tauszig Ármín halálát neje, özvegy Tauszig Árminné, szül. Krausz Ilka, gyermekei Ernő és Aladár, testvérei Gerő Simonné, szül. Tauszig Antonia, dr. Tauszig János, Tauszig Gyula, Tauszig Péter, Bauer Bernátné, szül. Tauszig Róza s Tauszig Bertalan, továbbá dr. Krausz Jenő és neje, szül. Deutsch Filippina, Krausz Mór és neje, szül. Lieblich Frida, Gerő Simon, dr. Tauszig Jánosné, özv. Tauszig Miklósné, Tauszig Gyuláné, Bauer Bernát, Tauszig Bertalan, mint sógorok és sógornők, valamint a széleskörű rokonság gyászolja.

— (A Pécs-baranyai sport egyesület) a Pécs — Szigetvár közti országuton

kerékpárversenyt s távgyaloglást rendez. Versenysorrend: I. 50 km. országuti kerékpárverseny (nyílt) fordulóval. Tét 2 korona. Indulás d. u. 3 órakor. 5 díj. Elsőnek: nagy ezüstérem, másodiknak közép-ezüstérem, harmadiknak kis-ezüstérem, negyediknek nagy bronz-érem, ötödiknek bronz-érem. II. 20 km. távgyaloglás (nyílt) fordulóval. Tét 2 korona. Indulás d. u. 2¹/₂ órakor. 5 díj. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak közép ezüst-érem, harmadiknak kis ezüst-érem, negyediknek nagy bronz-érem, ötödiknek bronz érem. D. u. 1¹/₂ órakor összejövétel az egyleti helyiségben, 2 órakor együttes kivonulás a starthoz. Start és cél a hovédhadapródiskolánál. Este 1¹/₂ órakor társas-vacsora s a díjak kiosztása a „Magyar király” szálloda éttermében (egyleti helyiség). Versenyfeltételek: 1. A fenti versenyekben részt vehet mindenki, ki valamely Sport egyesület tagja. 2. Nevezési zárnap 1901. augusztus hó 15-én este 8 órakor. 3. Nevezések a tét melléklésével Mindssenty Ödön versenytitkár címére (Pécs, Mária-utca 9. szám.) postán küldendők, vagy személyesen adandók át. 4. A borítékon a »nevezés« szó kitüntendő. 5. Tét nélküli nevezések nem vétetnek figyelembe. 6. A nevezésben feltüntetendő a versenyző neve, polgári állása és lakása. 7. A kerékpár-versenyben a M. K. Sz., a távgyaloglásban pedig a M. A. Sz. versenyszabályai mérvadók.

— (Bíróválasztás.) Toldy Ignác, Mohács város bírája lemondásának ügye, mely ügy a képviselő testület, mint a megyei közigazgatási bizottság plenuma előtt is bőven tárgyalatott, a belügyminiszterium döntésével immár befejezés nyervén, Szinkovich Károly, járási főszolgabíró tegnap 30-án d. e. 8 órára hívta össze a választó közönséget új bíró választása céljából. Jahoda Ede, Gaál László és Sebők Mihály jelöltek közül Jahoda Ede, az »Általános Ipartestület« s a »Mohácsi Iparosok Olvasóköré«-nek elnöke választotta meg.

— (Idegenek bejelentése a községekben.) Tormay Károly alispán a »Községekben megszálló idegenek bejelentése körül követendő eljárásról« alkotott vármegyei szabályrendelet kiegészítéseként a következőket rendelte el: A községi lakosok tartoznak a náluk megszállott idegen nevét és kilétét a megszállástól számítva legkésőbb 24 óra alatt a községi elüljáróságnak szóban vagy írásban bejelenteni. Ugyancsak tartoznak a birtokosok cselédjeiknél a cselédlakásokban, vagy egyéb gazdasági épületekben megszálló idegeneket a birtokosoknak, esetleg a megbízott birtokkezelőnek azonnal bejelenteni, a birtokosok és birtokkezelők kötelesek pedig a bejelentést az előjáróságnak fent megszabott időben megtenni. A rendelet szerint az alispán »a községekben megszálló idegenek bejelentése körül követendő eljárásról« alkotott érvényben levő szabályrendelet szigorú és pontos végrehajtását feltétlenül megköveteli és felhívja a járási főszolgabírókat, hogy e tekintetben az ellenőrzést személyesen legerélyesebben gyakorolják.

— (A belügyminiszter a pestis ellen.) Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, a melyben a konstantinápolyi pestis járványra való hivatkozással a szükséges óvintézkedések megtételét sürgeti.

— (Jelentés a vizről.) A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 31-én reggel 6

órákor a tettei viztartóban 670 kb., az elmentartóban 340 kb. víz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1100 köbméternek találtatott.

— **(A hőség áldozata.)** Napok óta tart már a szaharai hőség, melynek következtében akárhányan betegek lesznek. Ma 11 órákor *Staics* János az országuton összeesett s mire lakására szállították, kiszívották. *Staics* kövér ember volt s vérmes. A nagy melegben gutaütés érte, mely elvette az életét is. Özvegye s két gyermeke siratja a kenyérkeresőt.

— **(A vispocsékoláshoz.)** Fenyegető a vízhiány. Nemsokára a közutak is beszáradnak. Pazaroljuk a vizet, jóllehet közutak vannak felállítva. S ez így van. Csak az a sajnós, hogy ott is büntetlenül pazarolják a vizet, a hol rendőr van a sarkon. Csak egy példát hozunk fel. Tegnap délután a nagy takarékpénztár előtti közknál két legény s egy lány voltak vizért. Ezek tréfálózta egymással s a tréfa abból állott természetesen a kut körül, hogy egymást locsolták. Megeresztették a csapot s úgy locsolták egymást. A sarki rendőr ott állt harminc-negyven lépésnyire tőlük s még csak rájuk sem nézett. — Hadd szórakozzanak. Ezt láttuk. Estéknél aztán láttunk sok ehhez hasonlót. Hát persze hogy pazaroljuk a vizet, mikor a rendőr is gyönyörködik talán a heccelődésben. Hát mit csinálhatnak oly közutaknál, melyek távol állanak a rendőri őrszemtől. Egyik éjjel a petrezselyem utca egyik ilyen közutja folyt. Valaki megeresztette a csapját s ki tudja meddig folyt. Senkisé nem néz utánuk. Azt is hallottuk, hogy hajnalban, úgy négy óra tájban a főutcat öntözik néha a tűzoltók, mikor pedig később az öntözőkocsi újra fellocsolja. Hát hogyan fogyna a víz. — A Tette nem kap táplálékot. Igen, mert nem gondoskodunk róla. Eső után, zivatar után a víz tartózatlanul leszalad s kárt csinál. Mért nem fogjuk fel e vizeket már a hegyen. Fenn a hegyen kellene mesterséges tavakat csinálni s pedig egymás után sorban, hogy a mi vízfőlösig kifolyik a legfelsőből, az az alsóbbba ömöljék. Ez a víz aztán beszívárogná a földbe s táplálná a forrást. De mi nem gondolunk semmire, csak szidjuk az időjárást, mert nincs eső. De hiába is van néha-néha eső. A víz leszalad s nem szívároghat a földbe most már, mikor az erdők egy részét kipusztították. Nincs, a mi megkösse a vizet. Ha így tart, bizony beszáradnak a közutak s bicikliket adhatunk a vízholdó lányok s legények alá, hogy Mohácsról hozzák a vizet. Utána is kellene nézni a közutaknak, hogy nincs e valamelyik nyitva. Ne legyünk kényelmesek.

— **(A szökés párosan . . .)** Mindenki tudja, hogy óh mi édes, óh mi jó! — legalább így mondja az ismeretes operett szöveg. Sokan azonban nem olyan ideálisak, hogy a szívük imádoztját szöktessék meg, hanem sokkal realisabbak és lovakat szöktetnek, mert ebből több a haszon, mint egy lányból. *Csuri Péter* gazdálkodó jelentette ugyanis, hogy az éjjel az istállójából kivezettek két lovat ismeretlen tettesek s tovább álltak velük. Most keresik a lószöktetőket.

— **(Meggzőkött postasikkasztó.)** A kunfélegyházai postahivatal egyik tisztviselője, *Steiner M. Lajos*, a ki a pénzküldemények kezelésével is meg volt bízva, egy huszezer koronát tartalmazó pénzeslevél elsikkasztása után meggzőkött. A megindított vizsgálat adatai szerint *Steiner* olyképp követte el a sikkasztást, hogy *Papp József* postaszolga kézbesítő könyvét meghamisította és a rovancskönyvbe hamis tételeket jegyzett be. Az illető postahivatal feljelentésére a kecskeméti törvényszék a sikkasztó ellen megindította az eljárást és ellene elfogatási parancsot adott ki. A kibocsátott körözéssel szerint *Steiner* 30 éves, tolnamegyei gyönki születésű és utját

állítólag Bécs felé vette, a hol azonban eddig nem találták meg.

— **(Valódi ezüsttárgyak)** tömör nehéz kivitelben, nevezetesen teljes evőkészletek pompásan összeállítva, szép ezüst asztali állványok, sütemény és névjegy kosarak, csinos felszolgáló tálcák, pazar, szép kivitelű thea, kávé, cognac, fagyalt és punsch szervizek igen gazdag választékban, megtekinthetők *Schönwald Imrénél*.

Pécs szab. kir. város meteorológiai állomása jegyzetei

1901. július 31. délután 2 órákor.

Barometer (redukált) = 762.6 mm. (stüvedő.)

Hőmérsék = 31.4 °C.

maximuma: 32.8 °C. } teg napi.
minimuma: 24.0 °C. }

Párainyomás: 14.8 mm.

Relatív nedvesség: 43. %

Felhőzet: 5° Cirr-cum W.

Szélirány s erő: S. 2. —

Csapadék 24 órai 0. Harmatp. 15.7 °C.

Meleg, száraz, szeles, zivatarra kilátás.

Dr. Csirer.

Idegenek Pécsen.

— Julius 31. —

Aranyhajó-szálló. Kovács Jakab, utazó, Bécs. — Knuth Károly, mérnök, Budapest. — Schvartz Ferenc, utazó, Bécs. — Wertheimer Theodor, utazó, Budapest. — Berger János, mérnök, Budapest. — Weisz József, utazó, Budapest. — Prákatur Vince, gazdasz, Dályok. — Salger Vilmos, utazó, Bécs. — Rosner Samuel, utazó, Bécs. — Lakenbach Oszkár, utazó, Bécs. — Simrák Károly, hivatalnok, Apáti.

Vadember-szálló. Hussz Zsigmond, mérnök, Budapest. — Popper Sándor, magánzó, Bécs. — Wasser János, mérnök, Budapest. — Mayer Lajos, vegyeskereskedő, Budapest. — Farkas Kálmán, mérnök, Budapest. — Schlösel H., magánzó, Bécs. — Becsey Antal, gyáros, Budapest. — Lang F., gyáros, Budapest. — Neumann Mihály, ügynök, Budapest. — Szendrői József, kereskedő, Budapest. — Szilberberg Károly, gabonakereskedő, Székesfehérvár.

Mátyás király-szálló. Vendrei Ferenc, színész, Abaliget. — Brassay Arthur, kereskedősegéd, Szászváros. — Rubicsek János, ácsmester, Bécs. — Pico Leonard, üzletvezető, Baaden.

Hétfejedelem-szálló. Lang Károly, utazó, Bécs.

Vadaskürt-szálló. Hoffmann Nándor, munkás, Budapest. — Oberzahler Mihály, munkás, Budapest. — Klippa Ferenc, munkás, Budapest. — Schwarckop Ferenc, ügynök, Pécs. — Hermann Imre, kereskedő, Szabadka.

Törvénykezés.

§ Gondatlanságból okozott halál.

Papp Ferenc, sósvertikei lakos 1900. évi december hó 22-én lakásuk konyhájában tisztogatta mostoha atyjának két csöví lankaszter fegyverét. Nem gondolt arra, hogy az megvan töltve s így törőnt aztán meg az, hogy a fegyver egyszerre csak elsült s a vádlott öreganyját, ki éppen a konyhában volt elfoglalva, megosztotta életétől a lővés. *Papp* Ferencet a kir. törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétségeért három hónapi fogságra ítélte.

§ **Megugrott tolvaj.** *Horváth* János, pogányi lakos a sátorborból akart egy nadrágot elemelni. Az egyik ablakon be is nyult s a nadrág egyik szára már a kezében is volt, de ekkor meglátta a napos, a ki el akarta fogni. Amde *Horváth* futásra vette a dolgot, bár sorsát így sem kerülhette el. A katona elfogta. Lopás büntette kísérletének vádjával került a törvényszék elé, mely tanuk hiányával nem vette beigazoltnak a vádat s így *Horváthot* felmentette.

§ **Összbüntetés.** *Kovács* Antalt a szigetvári kir. járásbiróság lopásért három havi fogságra ítélte jegerősen a pécsi kir. törvényszék pedig lopás büntettségért hét havi börtönt akasztott a nyakába. Összbüntetésül aztán kilenc havi börtönt kapott *Kovács* Antal.

T a n ü g y.

Iskolai Értesítők.

— A városilag segélyezett pécsi nyilvános magán polgári fiúiskola Értesítője az 1900—1901-ik tanévről. Közli *Hekinger* István, igazgató. —

A pécsi nyilvánossági jeleggel felruházott és városilag segélyezett magán polgári fiúiskola *Értesítője* a lefolyt iskolaévről első tekintetre is ezen iskola örvendetes haladását tünteti föl. A bevezető cikkben *Hekinger* István igazgató tanulságosan, meggyőzőleg fejtegeti a polgári iskolák feladatát, mint köznevelődésünknek egyik leghatásosabb eszközét.

Majd meggyőzően fejtegeti és érvekkel bizonyítja annak szükségességét, hogy a polgári iskolákban mint rendkívüli tantárgynak: a latin és francia nyelvnek helye legyen. Épp ezért már a jövő évben a pécsi polgári fiúiskolában e tárgyak tanítása bevezettetik, hogy mód nyujtassék a növendékeknek tetszés szerint ezen gyakorlat elsajátítására is.

A bevezető cikk után, melyet írja külön is kinyomatott, következik a tanári kar. Ez intézetben az igazgatón és hitoktatókon kívül működött 9 tanár, kik részint a főreáliskolából és kereskedelmi iskolából, mint óraadók működtek, részint pedig mint rendszeren alkalmazott belső tanárok fejtették ki eredményes működést. Ezt követi a bevezetett tananyag feltüntetése osztályonként, minden tantárgyból.

A szertár kimutatásban dicséretes törekvést találtunk az igazgató abbeli aldozat-készségében, hogy 1200 koronát fordított igazgatásának már ez első évében tanszerekre, hogy a tanítási eredmény a szemlélettel sikeresebbé tétessék. Beszereztettek: földrajzi, természetrajzi, természettani tanszerek, rajz és tornaeszközök.

Az elmúlt tanév történetének vázolásánál mint nevezetes esemény, az igazgató változás van feltüntetve. A lefolyt tanévben 126 tanuló iratkozott be., mi 14-el haladja meg a múlt évi létszámot. A tanári testület kiváló gondját képezte különösen a r. k. tanulóknak vasár és ünnepnapokon az istentiszteleten kötelees részvétele; a vallási áhitat emelésére *énekkar szerveztetett*, mely dicséretes működést fejtett ki összhangzatos énekevel az ágsontéri templomban.

A más vallásfelekezeti tanulók is buzdítottak vallási kötelemeik teljesítésére, s ezt szigorú ellenőrzéssel ösztönözték az ifjúságban. Szerveztetett 80 tagból álló világi énekkar is. Évközben több hazafias ünnepély folyt le az intézetben. A test és lélek üdülésére gyakori kirándulásokkal üzték szorosabbá a viszonyt tanár és tanítvány közt. A fegyelmi állapot kedvező volt. Év közben az iskolát beható megfigyelésre méltatta *Salamon* József, kir. tan., tanfelügyelő, a zárvizsgakon pedig *Laubheimer* Róbert kir. m. tanfelügyelő elnökölt. Végül az iskolaév hálaadó istentisztelettel és zárünnepélylyel nyert méltó befejezést.

Külön fejezetben halásan emlékezik meg az igazgató Pécs szab. kir. város tanácsáról, hogy ajánlatára a közgyűlés 1200 kor. évi segélyt szavazott meg, továbbá tüzelőfát és butorzatot bocsátott rendelkezésre, mely nagylelkű támogatással is beismertetett a polgári fiúiskolának nélkülözhetlen szükséges volta, közóhajnak megfelelő további fentartása. A jövő iskolaévben igéri az igazgató, hogy a felszerelést folytatja, ifjúsági könyvtárt és tan-könyv segélygyűletet alakítanak, a mi a szegénysorsu növendékek tanulását megkönnyíteni lesz hivatva. Az iskolaévben több egész

és fél tandíjmentes tanuló nyert kiképzést, a mi az iskolát főtartó igazgató dicsérendő humanitásáról tesz tanuságot. Az intézet jóltevéiként a „Pécsi Takarékpénztár”, Reeh György, városi tanácsos és Fischer könyvkereskedő vannak felemlítve. Végül a megjutalmazott tanulók és érdemjegyük magyarazatával fejeződik be e szakasz.

Ezt követi a növendékek név és érdemsorozata. Az első osztályt 35, a II-at 31, a III-at 27 és a IV-et 23 tanuló látogatta év végeig. Az általános haladási eredmény, — tekintve a növendékek képzettségi fokát, egyéniségét és azt, hogy az első és második osztályra még karácsonykor jönnek számosan a középiskolákból, sőt még husvétkor is vesznek föl növendékeket — jónak mondható.

A jövő évi tájékoztató szerint a beiratások az intézet jelenlegi sörház utcai helyiségében fog szept. 1., 2. és 3.-án megtartatni. A polgári iskola első osztályába felvétetik azon tanuló, ki a negyedik elemi osztályt jó sikerrel elvégezte és erről bizonyítványt mutat föl; de átléphet az is, ki a népiskola 5. és 6. osztályát elvégezte a polgári iskola 2., illetve 3. osztályába, ha a tanultakról felvételi vizsgát tesz. A felvételi vizsga kiterjed a magyar nyelvre, földrajzra, természetrajzra, szám- és mértan tantárgyakra.

E fejezetben jelezve vannak ama pályák, melyekre a polgári fiúiskola négy, illetve 6 osztálya képesít. Végül a polgári iskolai szabályzatból több pontból álló kivonat zárja be az Értesítőt.

TÁVIRATOK.

— **Elfogott örült.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Budapestről távirják, ott ma a Lipótköruton egy *Biel* Adolf nevű örültet elfogtak, ki az utcán kiabált és hadonázott. A szerencsétlen embert a Lipótkörutra szállították.

— **A király elismerése.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Spain* tengerészeti parancsnok közli a király legfelsőbb elismerését a kelet ázsiai hajóraj működéséért.

Szerkesztői üzenetek.

Több háztulajdonos. Névtelen levelet nem nem veszünk figyelembe. Különben is mi igazán nem tudjuk, hogy *miért van nyitva a Tettye-utca 14. szám alatt már napok óta a vízvezeték?* Hát önök tudják-e, *miért öntözik hajnalban csuromvizre a tűzoltók a Király-utcát, valóságos pazarlást vivén véghez a vízzel?* . . . Ugy-e ezt meg önök nem tudják?!

Igazságszerető. On, mint szemtanu állítja, hogy a Csillagban vasárnap este az a jókedvű *huszár nem rántott kardot a kocsmárosra és nem is verte meg*, mert a kocsmáros szép szerével kitessékeltte az utcára s van olyan erős ember, hogy egy huszártól nem hagyná magát megverni. A rendőrségen úgy volt bejelentve az eset, a hogy mi megtörtént. Node az igazság kedvéért hitelt adunk önnek is s reméljük, szent a béke a polgárság és a katonaság között!

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Rácsvároson

a vámház mellett lévő

korcsma helyiség

nagy kerttel, 2 istálló, 2 kocsiszin és hozzávaló lakással együtt bérbeadó, esetleg jutányos áron eladó.

Felvetet ugyanott a tulajdonosnál

Zongorázni tanít

és a jövő iskolai évre családja körében *kosztos tanulókat* is fogad valamint *báztanítónak, felolvasónak, magántitkárnak, levelező- és könyvelőnek* úgy *kereskedelmi és biztosítási képviselőnek*, nemkülönben *báztanítónak* is tisztelettel ajánlkozik

Grosch Károly

nyug. tanító

Pécs, Arpád-utca 23. sz. a.

21318. sz.

1901.

Hirdetmény.

Pécs város gazdaságánál 1902. évi január hó 1-től 1903. évi január hó 1-ig szükséges

zab, tengeri és tengeridara

szállításának biztosítása iránt Pécs város gazd. tanácsstermében **1901. évi szeptember hó 11-én d. e. 9 órakor** zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhivatnak tehát a pályázók, hogy 200 kor bantpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb **1901. évi szeptember hó 10-ének déli 12 órájáig** a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, vagy a bantpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek a gazd. tanácssteremben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pécsett, 1901. július 30. t. ül.

A város Tanácsa.

622. szám.

1901.

Viszló község előljáróságától.

HIRDETMEYNY.

Viszló község előljárósága ezennel közbírré teszi, hogy a község tulajdonát képező

korcsmaház

a hozzá tartozó $\frac{1}{4}$ telek és 4 drb. szarvasmarha legeltetési jog **1902. évi január hó 1-étől 1904. évi december 31-ig** terjedő 3 évre Viszlón, a község tanácsstermében **1901. évi augusztus hó 11-én d. e. 9 órakor** nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 800 korona; bantpénz 160 korona.

Egyéb feltételek Viszlón, az előljáróságnál megtudhatók.

Kelt Viszlón, 1901. évi július 29 én.

Kovács Ferenc
 bíró.

ZSOLNAY IMRE

BUTOR-

raktara
 és műhelyei

PÉCS,

Ferenciek-utca **11.** szám.